

Datum : 21 juni 2017
Onderwerp : Internetconsultatie Regeling afsluitbeleid drinkwater kleinverbruikers
Contactpersoon : mr. A.J. Moerman

L.S.,

De Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR, aangesloten bij Sociaal Werk Nederland) reageert bij deze op de internetconsultatie 'Wijziging Regeling afsluitbeleid drinkwater kleinverbruikers'.¹

Het conceptvoorstel voorziet erin dat iedereen die afgesloten wordt van water, het recht heeft op een waterzak per persoon die voorafgaand aan de afsluiting met water gevuld kan worden. De toelichting op het voorstel schrijft voor dat de zakinhoud minimaal 12 liter per persoon moet zijn om hiermee vier dagen te kunnen overbruggen. Deze dagen kunnen worden benut om een oplossing te zoeken.

De LOSR en Sociaal Werk Nederland vinden de voorgestelde aanpassing van de regeling stuitend en zeer marginaal. De regeling heeft het karakter van het recht op een set batterijen bij een energieafsluiting of het recht op een kartonnen doos bij een ontruiming. De voorgestelde minimale hoeveelheid water is bovendien zeer beperkt gezien het gemiddeld waterverbruik per persoon, dat 119 liter per dag is.²

De LOSR en Sociaal Werk Nederland vinden dat veel meer ingezet moet worden op het *voorkomen* van waterafsluiting. Het afsluiten van de allereerste levensbehoefte die water is, zou nooit mogen worden toegepast als de reden van het niet voldoen van de rekeningen, wat immers vaak ligt in 'niet kunnen', in plaats van 'niet willen'. Het risico dat kwetsbare mensen die al in grote problemen zitten door afsluiten van water nog verder gekwetst worden is niet ondenkbaar.³

In de afsluitregeling moet worden bepaald dat afsluiten van drinkwater alleen is toegestaan als ultimum remedium, indien duidelijk is dat de kleingebruiker waar wordt afgesloten geen sprake is van kwetsbaarheid en onvermogen tot betalen.

Aanleiding voor de invoering van dit 'recht op een waterzak bij afsluiting' vormen internationale verdragen als het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, het VN-Gehandicaptenverdrag en het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, die al dan niet expliciet bepalen dat een ieder recht heeft op toegang tot voldoende schoon drinkwater.

---

¹ [Internetconsultatie "Wijziging Regeling afsluitbeleid drinkwater kleinverbruikers"](#)

² <https://www.vitens.nl/meer-informatie/hoeveel-water-gebruiken-we-per-dag>

³ [Weten is nog geen doen, een realistisch perspectief op redzaamheid](#), WRR, Den Haag 2017

In de Regeling afsluitbeleid drinkwater kleinverbruikers zoals deze nu is geformuleerd, komt ons inziens dat recht op toegang tot voldoende schoon drinkwater flink in de knel. Volgens de LOSR en Sociaal Werk Nederland verandert het recht op een waterzak bij afsluiting daar niets aan. Humaan en wél passend bij de levensstandaard van onze Nederlandse samenleving, is het te allen tijde voorkomen van afsluiting van drinkwater. Daar moet sterk op worden ingezet.

Volgens de huidige regeling⁴ hoeft er immers slechts één herinnering te worden gestuurd waarbij er op gewezen moet worden dat mensen die toegelaten zijn tot schuldhulpverlening niet afgesloten c.q. heraangesloten worden. Zoals bekend is er echter een veelvoud aan mensen met schulden die om verschillende redenen (voorlopig niet) voor schuldhulpverlening in aanmerking komen. Zij – en hun kinderen- worden niet beschermd tegen afsluiting van water.

Volgens de huidige regeling geldt er een afsluitverbod c.q. heraansluitverplichting voor de zogenaamde kwetsbare consument. Dat is het geval wanneer de debiteur een verklaring overlegt van een arts (niet de behandelend arts), die aangeeft dat afsluiting ernstige gezondheidsrisico's tot gevolg zal hebben. De LOSR en Sociaal Werk Nederland vinden echter dat het niet beschikken over drinkwater per definitie ernstige gezondheidsrisico's met zich meebrengt, maar zo zal de regeling niet zijn bedoeld.

Om het recht op voldoende schoon drinkwater te waarborgen pleiten de LOSR en Sociaal Werk Nederland er daarom voor om de Regeling afsluitbeleid drinkwater kleinverbruikers als volgt aan te passen:

Minderjarige als kwetsbare consument: sluit geen kinderen af van drinkwater

De huidige Regeling afsluitbeleid drinkwater kleinverbruikers bepaalt in art. 6 dat een kwetsbare consument niet afgesloten wordt. Volgens art. 1 onder a van de regeling is een kwetsbare consument *“kleinverbruiker voor wie de beëindiging van de levering van drinkwater zeer ernstige gezondheidsrisico's tot gevolg zou hebben voor de kleinverbruiker of huisgenoten van de kleinverbruiker”*.

Minderjarige kinderen zijn bij uitstek kwetsbaar. Zij hebben geen invloed op betaling van de waterrekening en zij lopen, zeker in het geval van kleine kinderen, een groot gezondheidsrisico. De LOSR stelt voor om de regeling zodanig aan te passen dat minderjarige kinderen, aangemerkt worden als kwetsbare consument.

Afsluiten als laatste middel

Ook als in persoonlijk contact treden, verwijzen naar schuldhulpverlening en vroeg-er-op-af-projecten geen soelaas bieden, mag afsluiting van water alsnog niet meteen de volgende stap zijn. De LOSR en Sociaal Werk Nederland stellen voor om te bepalen dat het waterbedrijf eerst al het nodige moet proberen om de vordering op de consument te verhalen. Dit kan bij mensen met een bijstandsuitkering door inhouding op de uitkering op basis van art. 57 van de Participatiewet. Bij mensen met een ander inkomen betekent dit dat het waterbedrijf een deurwaarder moet inschakelen om met een vonnis loonbeslag te leggen.

---

⁴ [Staatscourant 2012, nr. 7964.](#)

Met deze door de LOSR voorgestelde en door Sociaal Werk Nederland onderschreven aanpassingen wordt het recht op toegang tot drinkwater, zoals geformuleerd in verschillende internationale verdragen, daadwerkelijk gerespecteerd.

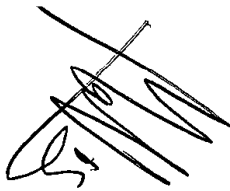
Namens de LOSR en Sociaal Werk Nederland

Jan Hamming
Voorzitter LOSR

André Moerman
Voorzitter signaleringscommissie LOSR

Marijke Vos
Voorzitter Sociaal Werk Nederland

Lex Staal
Directeur Sociaal Werk Nederland